

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історико-культурна спадщина Карпатського Євро регіону

Освітня програма «Туризм»

Спеціальність 242 «Туризм»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
туризмознавства і краєзнавства
Протокол № __ від “__” _____ 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історико-культурна спадщина Карпатського Єврорегіону
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Великочий Володимир Степанович, професор, доктор історичних наук, декан факультету туризму; Зарічняк Андрій Петрович, викладач кафедри туризмознавства і краєзнавства
Контактний телефон викладача	+380973882955
Е-mail викладача	Великочий Володимир Степанович – volodymyr.velykochy@pnu.edu.ua; Зарічняк Андрій Петрович – andriy.zarichnyak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	денна, заочна форми навчання
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=73&id_cou=1806
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до курсу	
<p>Предметом вивчення дисципліни є історико-культурна спадщина держав Карпатського Єврорегіону (України, Республіки Польща, Словацької Республіки, Угорщини, Румунії), шляхи та особливості її використання в туризмі.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні аспекти вивчення історико-культурної спадщини в контексті розвитку туризму; 2. Характеристика історико-культурної спадщини держав Карпатського Єврорегіону. 	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів необхідних теоретичних знань та практичних навичок з основ дослідження історико-культурної спадщини держав Карпатського Єврорегіону, її використання як об'єкту туристичної атракції.</p> <p>Завданнями даного курсу є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сформувані у студентів професійні знання щодо географічного розташування, особливостей соціально-економічного розвитку держав Карпатського Єврорегіону; • поглибити знання студентів щодо історичного минулого держав Карпатського Єврорегіону; • систематизувати знання про історико-культурну спадщину Карпатського регіону України, Республіки Польща, Словацької Республіки, Румунії, Угорщини, особливості та тенденції її використання в туризмі. • забезпечити майбутніх фахівців необхідним обсягом знань про використання традицій, народної творчості і масової культури в туристичній сфері. <p>В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • мету і завдання дисципліни; • структуру предмету, взаємозв'язок з іншими предметами, вихід предмету на практичну діяльність; • методику історичного вивчення країн (регіону) з точки зору туристичної галузі; 	

- основні види і напрямки культури з точки зору їх ефективного використання в туристичному бізнесі;
- особливості функціонування історико-культурних заповідників, туристично-рекреаційної інфраструктури держав Карпатського Єврорегіону;
- специфіку національної кухні, календарної обрядовості жителів Карпатського регіону, її вплив на розвиток традиційної народної культури, збереження духовних цінностей.

вміти:

- розкривати суть будь-якого питання з тих, які розглядалися під час лекційних занять;
- не лише викладати фактичний матеріал, а й здійснювати його аналіз;
- здійснювати туристично-краєзнавчу характеристику основних туристичних центрів Карпатського Єврорегіону;
- визначати сучасні проблеми збереження та використання історико-культурної спадщини Карпатського Єврорегіону;
- використовувати важливі теоретичні положення, методичні рекомендації і практичні поради в професійній діяльності.

4. Компетентності

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми;

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії;

ЗК13. Здатність планувати та управляти часом;

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно;

ФК15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

ФК16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ФК27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;

ФК28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

5. Результати навчання

ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань;

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;

ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;

ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань;

ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;

ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

6. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу 180 год.					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			30		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			30		
самостійна робота			120		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
5	242 «Туризм»	3	Вибірковий (дисципліни вільного вибору студента)		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Карпатський Єврорегіон: загальна характеристика 1. Карпатський Єврорегіон як географічна одиниця європейського континенту. 2. Карпатський Єврорегіон як економічна спільнота. Основні туристичні показники держав-учасниць. 3. Міжнародна асоціація «Карпатський Єврорегіон»: структура, органи управління, завдання та основні напрями діяльності.	лекція/ практ. зан.	1; 3; 10; 11; 12; 16; 21	Відповідно до методичних рекомендацій, 2 год. л., 2 год. практ., 6 год. сам.	5%	Відповідно до розкладу навчання
Тема 2. Методика історичного вивчення країн з точки зору туристичної галузі 1. Основні методи туристичного аналізу історії країни та її туристична характеристика. 2. Визначення основних потреб туристів в історичній інформації.	лекція	2; 3; 4	Відповідно до методичних рекомендацій, 2 год. л., 10 год. сам.	5%	Відповідно до розкладу навчання
Тема 3. Економічний потенціал країни (регіону) як складова частина туристичного дослідження 1. Основні критерії туристичної характеристики економічного розвитку країни (регіону). 2. Основні складові туристичної	лекція	2; 3; 4	Відповідно до методичних рекомендацій, 2 год. л., 8 год. сам.	5%	Відповідно до розкладу навчання

інфраструктури як об'єкт туристичного аналізу регіону. 3. Туристична характеристика компонентів сільського господарства як об'єкта туристичної діяльності.					
Тема 4. Туристична характеристика суспільної культури держави (регіону) 1. Основні види і напрями культури з точки зору їх ефективного використання в туристичному бізнесі. 2. Необхідність знань суспільної культури держави (регіону) для здійснення туристичної діяльності. 3. Базові напрями туристичного вивчення форм суспільного існування: етносу, народності, нації.	лекція	2; 3; 4	Відповідно до методичних рекомендацій, 2 год. л., 10 год. сам.	5%	Відповідно до розкладу навчання
Тема 5. Вивчення культурно-історичної спадщини держави через призму її мовно-релігійних особливостей 1. Методика вивчення мови як компоненту культури. 2. Методичні основи країнознавчого вивчення релігійного потенціалу в туризмі.	лекція	2; 3; 4	Відповідно до методичних рекомендацій, 2 год. л., 10 год. сам.	5%	Відповідно до розкладу навчання
Тема 6. Мистецтво як компонент культури при його використанні у туристичній характеристиці регіону 1. Роль мистецтва у формуванні туристичної характеристики регіону. 2. Основні складові плану характеристики мистецтва регіону. 3. Розуміння мистецтва як емоційної та наукової категорій.	лекція	2; 3; 4	Відповідно до методичних рекомендацій, 2 год. л., 10 год. сам.	5%	Відповідно до розкладу навчання
Тема 7. Використання традицій, народної творчості і масової культури в туристичній характеристиці регіону 1. Основні методи використання традицій в туристичній характеристиці регіону. 2. Використання народної творчості при формування	лекція	2; 3; 4	Відповідно до методичних рекомендацій, 2 год. л., 10 год. сам.	5%	Відповідно до розкладу навчання

туристичної характеристики регіону. 3. Основні підходи до вивчення і використання масової культури в туристичній характеристиці регіону.					
Тема 8. Характеристика історико-культурної спадщини Карпатського регіону Республіки Польща 1. Коротка характеристика історичного розвитку регіону. 2. Територіально-адміністративний устрій, етнонаціональний склад та демографічні процеси. 3. Соціально-економічна характеристика Карпатського регіону Республіки Польща. 4. Характеристика пам'яток матеріальної культури: пам'ятки історії та археології; пам'ятки архітектури та містобудування; музеї та музейні колекції; традиційний одяг. 5. Особливості місцевих традицій і звичаїв, основних народних свят, національної кухні, масових заходів та фестивалів.	лекція/ практ. зан.	3; 13; 19; 22; 24; 25; 26; 28	Відповідно до методичних рекомендацій, 4 год. л., 4 год. практ., 12 год. сам.	10%	Відповідно до розкладу навчання
Тема 9. Характеристика історико-культурної спадщини Карпатського регіону Словацької Республіки 1. Коротка характеристика історичного розвитку регіону. 2. Територіально-адміністративний устрій, етнонаціональний склад та демографічні процеси. 3. Соціально-економічна характеристика Карпатського регіону Словацької Республіки. 4. Характеристика пам'яток матеріальної культури: пам'ятки історії та археології; пам'ятки архітектури та містобудування; музеї та музейні колекції; традиційний одяг. 5. Особливості місцевих традицій і звичаїв,	лекція/ практ. зан.	3; 7	Відповідно до методичних рекомендацій, 4 год. л., 4 год. практ., 12 год. сам.	10%	Відповідно до розкладу навчання

основних народних свят, національної кухні, масових заходів та фестивалів.					
<p>Тема 10. Характеристика історико-культурної спадщини Карпатського регіону Угорщини</p> <p>1. Коротка характеристика історичного розвитку регіону.</p> <p>2. Територіально-адміністративний устрій, етнонаціональний склад та демографічні процеси.</p> <p>3. Соціально-економічна характеристика Карпатського регіону Угорщини.</p> <p>4. Характеристика пам'яток матеріальної культури: пам'ятки історії та археології; пам'ятки архітектури та містобудування; музеї та музейні колекції; традиційний одяг.</p> <p>5. Особливості місцевих традицій і звичаїв, основних народних свят, національної кухні, масових заходів та фестивалів.</p>	лекція/ практ. зан.	3; 9; 14; 18; 27	Відповідно до методичних рекомендацій, 2 год. л., 6 год. практ., 12 год. сам.	15%	Відповідно до розкладу навчання
<p>Тема 11. Характеристика історико-культурної спадщини Карпатського регіону Румунії</p> <p>1. Коротка характеристика історичного розвитку регіону.</p> <p>2. Територіально-адміністративний устрій, етнонаціональний склад та демографічні процеси.</p> <p>3. Соціально-економічна характеристика Карпатського регіону Румунії.</p> <p>4. Характеристика пам'яток матеріальної культури: пам'ятки історії та археології; пам'ятки архітектури та містобудування; музеї та музейні колекції; традиційний одяг.</p> <p>5. Особливості місцевих традицій і звичаїв, основних народних свят, національної кухні, масових заходів та фестивалів.</p>	лекція/ практ. зан.	3; 5; 10; 20; 23	Відповідно до методичних рекомендацій, 2 год. л., 6 год. практ., 12 год. сам.	15%	Відповідно до розкладу навчання

<p>Тема 12. Характеристика історико-культурної спадщини Карпатського регіону України</p> <p>1. Коротка характеристика історичного розвитку регіону.</p> <p>2. Територіально-адміністративний устрій, етнонаціональний склад та демографічні процеси.</p> <p>3. Соціально-економічна характеристика Карпатського регіону України.</p> <p>4. Характеристика пам'яток матеріальної культури: пам'ятки історії та археології; пам'ятки архітектури та містобудування; музеї та музейні колекції; традиційний одяг.</p> <p>5. Особливості місцевих традицій і звичаїв, основних народних свят, національної кухні, масових заходів та фестивалів.</p>	лекція/ практ. зан.	2; 3; 4	Відповідно до методичних рекомендацій, 4 год. л., 8 год. практ., 8 год. сам.	15%	Відповідно до розкладу навчання
---	------------------------	---------	--	-----	---------------------------------

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний та модульний (підсумкова контрольна робота); • підсумковий семестровий (екзамен). <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 70%).</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі іспиту. На</p>
-----------------------------------	---

	підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 30 балів.
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота включає 3 блоки завдань за тематикою курсу.
Практичні заняття	Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

8. Політика курсу

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.

9. Рекомендована література

1. Артёмов І.В., Ващук О.М. Єврорегіональне співробітництво України: проблеми і перспективи : навчальний посібник. Ужгород : МПП «Гражда», 2013. 500 с.
2. Акуленко В.І. Магазинщикова І.П., Моздир М.І., Тарасенко О.О. Культурна спадщина людства: збереження та використання. Львів : Світ, 2002. 160 с.
3. Великочий В.С., Вичівський П.П., Зарічняк А.П. Історико-культурна спадщина Карпатського регіону: навчальний посібник для студентів спеціальностей «туризм», «готельно-ресторанна справа», «менеджмент соціокультурної діяльності». Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М., 2018. 174 с.
4. Великочий В.С. Івано-Франківщина туристична : навчально-методичне видання. Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2011. 120 с.
5. Зарічняк А.П., Чернявська С.С. Фортифікаційні споруди Карпатського регіону Румунії як об'єкт туристичної атракції. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2019. №1–2 (12–13). С. 193–201.
6. Карпатський Єврорегіон. Ужгород, 2001. 16 с.
7. Коротка історія Чехії і Словаччини / За ред. П.С. Федорчака. Івано-Франківськ : Плай. 1999. 170 с.
8. Краткая история Венгрии. Москва : Наука, 1991. 608 с.
9. Краткая история Руминии (с древнейших времен до наших дней). Москва : Наука, 1987. 542 с.
10. Кулчар Т.Ф. Карпатський Єврорегіон як основна форма транскордонного співробітництва в контексті східного розширення ЄС. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія* / М.М. Вегеш, С.В. Віднянський, В.С. Задорожний, І.М. Ліхтей. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2013. Вип. 1(30). С. 124–129.
11. Покатаєв П., Кринична І. Єврорегіон як важлива складова регіональної політики. *Публічне управління: теорія та практика*. 2013. № 1(13). С. 98–102.

12. Скиба І.І. Карпатський євро регіон (1993–2013 рр.). *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Історія*. 2013. Вип. 1. С. 63–72.
13. Сохоцька Н.Г. Особливості соціально-економічного розвитку Південно-Східного регіону Польщі. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2012. №9. С. 159–165.
14. Сартакова М. Венгрія : путеводитель. Москва : Вокруг света, 2011. 284 с.
15. Транскордонне співробітництво у поліетнічних регіонах Східної та Південно-Східної Європи : Матеріали наук. симп., 16-17 черв. 1999 р. / Редкол.: Ю. Макар, С. Троян, М. Юрій та ін. Чернівці : Золоті литаври, 1999. 196 с.
16. Юринець О. Карпатський Євро регіон як важлива складова європейської інтеграції України. *Міжнародні інтеграційні процеси: історичний досвід, сучасні виклики та перспективи* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції / Національний університет «Львівська політехніка». Львів : Сорока, 2015. С. 102–107.
17. Burford T., Longley N. *The Rough Guide to Romania*. New York, 2008. 522 p.
18. Czabán V. Regional disparities in Hungary : Master's thesis in European spatial planning and regional development / Blekinge Institute of Technology. Blekinge, 2015. 133 p.
19. Czuba M. Drewniana architektura sakralna w województwie podkarpackim. *Zasoby, stan oraz problematyka konserwatorska. Wiadomości Konserwatorskie*. 2007. № 21. S. 54–63.
20. Diaconu L. Regional economic disparities In Romania. Comparative analysis of the North-East and West development Regions. *The USV Annals of Economics and Public Administration*. Volume 14, Issue 2(20). 2014. P. 75–82.
21. International Tourism Highlights 2019 Edition. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152> (дата звернення: 08.08.2020)
22. Kalendarz imprez kulturalnych Województwa Podkarpackiego na rok 2017. Rzeszów : Wojewódzki Dom Kultury, 2016. 180 s.
23. Romania & Bulgaria. 7th Edition. Lonely Planet Publications Pty ltd, 2017. 512 p.
24. Rzeszów excellent choice. Rzeszów : Rzeszów Municipal Office, 2012. 20 p.
25. Strategia rozwoju kultury miasta Rzeszowa do roku 2020 : Opracowane na zlecenie Urzędu Miasta Rzeszowa. Rzeszów, 2014. 103 s.
26. Szlak Architektury Drewnianej / Opr. R. Kwolek, A. Dopciuch. Rzeszów : Urząd marszałkowski Województwa Podkarpackiego, 2015. 103 s.
27. User's Guide to Hungary / Chief editor Gábor Dobos. Budapest : Tempus Public Foundation, 2016. 91 p.
28. Wrana J., Fitta-Spelina A. O przetrwanie dziedzictwa. Wielokulturowe świątynie południowo-wschodniej Polski – historia zapisana w drewnie. *Budownictwo i Architektura*. 2015. № 14 (3). S. 45–58.

Викладач _____ Великочий В.С.

Викладач _____ Зарічняк А.П.